

УДК 338.48(477)

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ У КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ: ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ ТУРИЗМ

Глебова А.О., Зозуля А.В.

Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Досліджено туристичний потенціал Кам'янець-Подільського регіону щодо розвитку екстремального туризму. Встановлено, що даний регіон має значні можливості щодо розвитку екстремального туризму, який сприятиме соціально-економічному розвитку даної області. Здійснено аналіз природно-рекреаційних, антропогенних ресурсів та інфраструктури, що дозволило визначити можливості розвитку екстремального туризму. Зокрема, проведено аналіз рафт-турів і спелеотурів до печери «Атлантида», що здійснюються на сучасному етапі на території Кам'янець-Подільського району. Запропоновано та обґрунтовано доцільність створення нового туристичного маршруту.

Ключові слова: екстремальний туризм, туристичні ресурси, розвиток, рафт-тур, спелеотур, туристична інфраструктура.

Постановка проблеми. Туристична галузь має стійкі темпи зростання і характеризується активним впровадженням інновацій, що дозволяють туристам не тільки відпочивати, але і отримувати емоційне задоволення. Саме емоційна складова нині стає одним із ключових факторів успіху будь-якого рішення у туристичній галузі. У зв'язку з цим набуває поширення і розвитку екстремальний туризм у різних регіонах світу і України. Нині спостерігається тенденція сталого розвитку екстремального туризму у світі, оскільки постійно з'являються нові його різновиди: повітряного, водного, наземного, гірського, екзотичного. Україна як і інші країни має значний потенціал щодо розвитку екстремального туризму, особливо окремі регіони не затрачаючи значні фінансові ресурси. Не зважаючи на складну соціально-економічну ситуацію, політичну нестабільність розвиток окремих видів туризму дозволить покращити ситуацію. Тому виникає необхідність дослідження потенціалу окремих регіонів щодо розвитку саме екстремального туризму, що дозволить формувати регіональний туристичний продукт, який буде цікавий як для українського туриста, так і іноземного.

Аналіз останніх досліджень публікацій. Дослідженнями теоретичних та практичних аспектів щодо організації екстремального туризму займалися такі вітчизняні та закордонні вчені, як Н. Габчак, М. Кляп, Ю. Грабовський, Ф. Шандор, О. Любіцева, С. Фокін, І. Філіпов, В. Гуляєв, А. Бабкин, Н. Бадрутдинова, В. Бабарицька, Л. Шевчук, С. Зенцова, С. Хадсон, Г. Балдачіно, В. Таймазова, Ю. Федотова, Л. Вайхермюллер, Ф. Йентшц та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не зважаючи на значні наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців, залишається недостатньо дослідженою методологічна основа розвитку та формування екстремальних турів в окремих регіонах.

Метою статті є дослідження теоретичних і практичних аспектів процесу управління туристичним потенціалом Кам'янець-Подільського району та визначенні перспектив розвитку екстремального туризму.

Виклад основного матеріалу. Екстремальний туризм характеризується найвищим ступенем ри-

зику серед усіх інших видів туризму. Його основна ціль полягає у тому, щоб відчути небезпеку під час проходження маршруту. Постійно виникають нові види даного туризму – чорний туризм, джайлоо-туризм, космічний туризм, атомний туризм, кайтсерфінг, що у свою чергу привертає увагу нових мандрівників, особливо молодого покоління, які прагнуть активного та ризикового відпочинку. Тому на даному етапі є актуальним дослідити потенціал Кам'янець-Подільського району, який вважають відкритим музеєм під небом. Особливістю екстремального туризму є те, що він найменше від усіх інших видів залежить від інфраструктури. Даний різновид туризму орієнтується на території переважно зі складним рельєфом, оскільки не має чіткої територіальної прив'язки, тому може розвиватись у межах природо-заповідних територій, але за умов створення спеціально обладнаних місць відпочинку.

Кам'янець-Подільський район знаходиться у помірно-континентальній зоні, що характеризується м'якою нестійкою зимою, сухою весною (мало опадів), дощовим літом та відносно сухою осінню. Влітку середня температура повітря коливається від 18° С до 20° С, взимку мінімальна температура повітря коливається від -5° С до -7° С. Дані обставини створюють сприятливі погодні умови для розвитку екстремальних видів туризму. Серед яких ми можемо виокремити – трекінг, водний туризм, спелеотуризм тощо [12].

Пішохідний екстремальний туризм найкраще розвивається у каньйонах річок Дністер та Смотрич, а саме в наступних пунктах: Червоногородський, Обіжесько-Кривецький, Совий Яр, Суржинецький, Монастироцько-Касперівський, Панівецький. Природні умови досить складні для подолання, оскільки характеризується формою рельєфу території у поєднанні зі значними масивами рослинності та мальовничими краєвидами. Тому на цій території є можливість щодо розвитку водного екстремального туризму. Основними центрами водного екстремального туризму є русла річок Дністер, Серет, Збруч, Смотрич [1].

Територія «Подільські Товтри», де й розташовується Кам'янець-Подільський район, володіє великою кількістю спелеологічних об'єктів міжнародного значення, зокрема печери: «Кришталева», «Млинки», «Атлантида», «Оптимістична»,

«Озерна» тощо. Практично усі печери регіону можуть слугувати базою розвитку екстремального туризму та відповідно сприяти створення необхідної інфраструктури. Важливою складовою туристичної галузі цього регіону є значна кількість родієвих заходів, що забезпечу емоційну складову будь-якої подорожі.

На сьогодні Кам'янець-Подільський являє собою музей під відкритим небом тому, що за кількістю історико-культурних об'єктів він є третім в Україні після Києва та Львова. У місті знаходяться більше ніж 200 історико-культурних та архітектурних об'єктів загальнонаціонального, обласного та районного значення (кількість пам'яток історії – 31, архітектури – 169, природи – 72, археології – 8). Перш за все це Кам'янець-Подільська фортеця (XIII-XVIII ст.), яка є візиткою міста. Не меншу цінність для розвитку туристичного потенціалу України становлять наступні об'єкти: Замковий міст, Ратуша, Кафедральний костел святих апостолів Петра і Павла, Смотрицький каньйон, Вірменська криниця та інші пам'ятки історії і архітектури [12].

Дане місто відоме на всю Україну як один із найбільших центрів проведення фестивалів різного типу – гастрономічних, етнографічних, культурних, музичних, кінофестивалів тощо. Не виключенням є проведення спортивно-екстремальних подій (табл. 1) – «Кубок Поділля», «Форпост», «Кам'яна стріла» тощо.

Таблиця 1

Подієві ресурси Кам'янця-Подільського з елементами екстриму [5]

Назва	Дата проведення	Опис
«Кубок Поділля – 2018»	18.05.2018 – 20.05.2018	Повітроплавальний фестиваль
«Битва у фортеці»	26.05.2018 – 27.05.2018	Всеукраїнський культурно-спортивний фестиваль
«Форпост»	01.06.2018 – 03.06.2018	Міжнародний лицарський фестиваль
«Кам'яна стріла»	30.06.2018 – 01.07.2018	Міжнародний стрілецький турнір
«Аква-BENZIN»	27.07.2018 – 29.07.2018	Фестиваль екстремальних видів спорту на воді
«BENZIN»	08.09.2018 – 09.09.2018	Фестиваль екстриму та авто-мотоспорту. Кубок України з мотокросу
«Золото Омега – 2018»	05.10.2018 – 07.10.2018	Повітроплавальний фестиваль

Джерело: розроблено автором на основі [5]

Цей перелік можна доповнювати ще іншими регіональними заходами, які проводяться час від часу і дозволяють забезпечувати привабливість даного туристичного регіону.

Важливим елементом розвитку туристичної сфери Кам'янець-Подільського району є готельне господарство, що останнім часом стрімко розвивається та репрезентований значною кількістю об'єктів різного типу – готелі, готельно-туристичні комплекси, мотелі, «зелені» садиби, бази відпочинку тощо.

На сьогодні найбільш поширеним різновидом об'єктів розміщення, котрі використовуються у екстремальному туризмі, є готелі. Обслугову-

вання найвищої якості пропонують у закладах м. Кам'янець-Подільський (табл. 2).

Таблиця 2.

Основні заклади розміщення у м. Кам'янець-Подільський [4]

Назва закладу розміщення	Кількість зірок	Адреса
«Reikartz Кам'янець-Подільський»	4	м. Кам'янець-Подільський, вул. Старобульварна, 2.
«Клеопатра»	4	м. Кам'янець-Подільський, вул. Татарська, 19
«7 днів»	3	м. Кам'янець-Подільський, вул. Соборна, 4.
«Gala-Hotel»	3	м. Кам'янець-Подільський, вул. Лесі Українки, 84
«Гетьман»	4	м. Кам'янець-Подільський, Польський ринок, 8.

Джерело: розроблено автором на основі [4]

Останнім часом значною популярністю серед екстремальних туристів користуються «зелені» садиби. Дані обставини зумовлені низькою ціною політикою та тим, що вони розміщені переважно у кожному населеному пункті, де є туристичні атракції екстремального характеру. Прикладами таких садіб є: садиба «Веселка» (с. Сокіл), садиба «Дубок» (с. Кізя-Кудренецька), садиба «Зелена миля» (с. Сокіл), садиба «Тетянин хутір» (сmt. Стара Ушиця) тощо [4]. Однак існують проблеми, котрі зумовлені обмеженістю структури послуги об'єктів розміщення за межами м. Кам'янець-Подільський.

Заклади харчування необхідна складова організації туристичного господарства Кам'янець-Подільського. Даний різновид підприємницької діяльності розвивається стрімкими темпами. Слід зазначити, що ресторани господарства міста орієнтовані на різні сегменти ринку та можливу кількість обслужених туристів (табл. 3). Однак, слід зазначити, що у процесі дослідження закладів харчування було визначено, що їм притаманні проблеми як і більшості закладів харчування у інших регіонах: висока плинність кадрів, низький рівень оплати праці офіціантів та іншого обслуговуючого персоналу, низький рівень обслуговування тощо.

Негативним моментом для сучасних закладів харчування є відсутність меню на англійській мові та інформаційного супроводу в електронній мережі -Інтернет. Оскільки дуже часто відсутня також інформація як дістатися до місць харчування різними видами транспорту (автомобільним або громадським). У даному випадку, негативні тенденції посилюються станом транспортної інфраструктури, яка у повній мірі не орієнтована на потреби туристично-рекреаційної діяльності. З позицій екстремального туризму всі транспортні шляхи Кам'янець-Подільського району можна умовно поділити на дві групи.

Перша група характеризується визначальною роллю для розвитку туристичної галузі.

Друга група – це транспортні шляхи, важливі для туризму, однак їх функції у разі необхідності, можуть компенсувати шляхи першої групи (табл. 4).

Таблиця 3
Характеристика закладів ресторанного господарства у м. Кам'янець-Подільський [5]

Назва закладу	Адреса закладу	Посадкові місця
Ресторан «Клеопатра»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Татарська, 19	Мала зала – 80 Велика зала – 300
Ресторан «Гетьман»	м. Кам'янець-Подільський, пл. Польський ринок, 8	48
Ресторан «Стрілець»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Шевченка, 22	150
Ресторан «Стара фортеця»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Вали, 1	120
Ресторан «Старий замок»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Шевченка, 5	100
Ресторан «Хотей»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Соборна, 4	230
Ресторан «Світанок»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Князів Коріатовичів, 17	100
Караоке-ресторан «Ля Мажор»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Драгоманова, 14а	100
Ресторан «Бломанже»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Уральська, 4а	76
Ресторан «Пуаро»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Лесі Українки, 84	100
Ресторан «У домінікана»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Старобульварна, 2	55
Ресторан «Княжий двір»	м. Кам'янець-Подільський, вул. Північна, 90а	100

Джерело: розроблено автором на основі [5]

Таблиця 4
Аналіз транспортної інфраструктури м. Кам'янець-Подільський [10]

	Нааявність підприємств	Кількість		Нааявність станцій / аеропортів / вокзалів	Кількість
		паса-жирські	ван-тажні		
Залізничний	+	1	1	+	1
Авіаційний	-	-	-	-	-
Автомобільний	+	112	14	+	2
нааявність автомобільних шляхів:		194 км.			
загальнодержавного		12,9 км.			
республіканського		-			
місцевого		181,1 км.			

Джерело: розроблено автором на основі [10]

Розглянемо більш детально транспортні шляхи першої групи. Вони містять три підгрупи:

перша підгрупа складається з основних під'їзних шляхів до головних туристичних цен-

трів регіону – це автомобільні та залізничні шляхи всеукраїнського та регіонального значення, що характеризуються найвищою якістю покриття та інтенсивним транспортним сполученням. Вони забезпечують транспортування клієнтів до туристичних центрів (наприклад, Хмельницький – Кам'янець-Подільський, Чернівці – Кам'янець-Подільський, Борщів – Кам'янець-Подільський);

друга підгрупа – наскрізні автошляхи районного значення, покриття яких поступається шляхам першої підгрупи, їх важливість характеризується у можливостях моніторингу тривалих туристичних маршрутів та їх коригування (наприклад, Усть-Зелена – Монастирська – Бучач – Чортків – Скала-Подільська – Кам'янець-Подільський; Кам'янець-Подільський – Стара Ушиця);

третя підгрупа – складається з локальних та регіональних шляхів, що здійснюють допоміжну функцію, а саме транспортування туристів до конкретних туристичних об'єктів (наприклад, Кам'янець-Подільський – Завалля). Таким чином, транспортні шляхи другої групи створюють додаткові умови сполучення та є важливими для екстремального туризму, однак стан покриття характеризується низькою якістю, тому використовуються лише за необхідністю (наприклад, Кам'янець-Подільський – Лука Врублівецька).

Сучасний стан розвитку туризму у досліджуваному районі характеризується тісним зв'язком з індустрією дозвілля та розваг. До спортивних об'єктів м. Кам'янець-Подільського належать: стадіон – 4 об'єкти, спортивні зали – 33, фізкультурно-оздоровчі зали – 48, стрільбища та тири – 15, інші спортивні споруди – 30. Особливу увагу при розгляді питання аналізу спортивних об'єктів екстремального типу ми хочемо акцентувати на «Альпін-парку» та скеледромі [10].

«Альпін-парк» – це відносно новий різновид екстремального відпочинку у Кам'янці, що складається із системи взаємопов'язаних дерев'яних платформ – атракціонів: підвісні лінії перешкод, канатні «тарзанки», сходи, мости й гойдалки, закріплені на висоті 1-12 метрів над землею. У Кам'янці новий атракціон розрахований як на дітей, так і на дорослих. Він має всього два рівні: нижчий, висотою в 1 м – розрахований на дітей від 3 років та які мають зріст не більше 1,30 м; та вищий – до 5 м над землею – для відвідувачів вищих за 1,30 м. На дорослому рівні розміщено 12 ділянок, а на дитячому – 7. Одночасно проходити маршрут можуть 12 дорослих відвідувачів та 8 дітей. Перед тим, як розпочати проходження по складній підвісній системі, екстремали одягають відповідне спорядження та обов'язково проходять підготовчий інструктаж. «Альпін-парк» в Кам'янці-Подільському знаходиться у міському парку над Лебединим озером [11].

Скеледром у Кам'янці-Подільському – це тематичний критий зал, де можна спробувати власні сили у скелелазінні. Тематично він поділений на декілька зон – розминки, боулдерингова ділянка та дитяча шугучна скеля. Скеледром має у своєму розпорядженні професійних тренерів. Слід зазначити, що даний заклад також пропонує різноманітні послуги – персональні та групові заняття як для дорослих, так і для дітей. Нині на скеледромі проходять Всеукраїнські змагання зі скелелазіння серед дорослих та дітей. Більш

детально даний процес ми розглянемо на прикладі організації рафт-турів та спелеотурів до Кам'янець-Подільського району.

Перший – рафт-тури. Для того щоб здійснити повну та цілісну оцінку, ми обрали дводенний сплав річкою Збруч, маршрути якої характеризуються різною категорією складності, що дозволяє організувати тури для груп туристів з диференційованим рівнем підготовки та досвідом. Порівняльну характеристику досліджуваного об'єкта ми здійснювали за такими ознаками: термін проведення, організація перевезення, маршрут туру, харчування, послуги гіда, страхування, проживання, протяжність маршруту, вартість, програма лояльності та наявність додаткових послуг (табл. 5).

Таблиця 5

Порівняльна характеристика організації рафт-турів по річці Збруч [6-7]

	Назва туристичного підприємства	
	«Туре»	«Тернопіль»
Назва туру	«Вихідні на Збручі»	«Сплав по Збручу»
Тип туру	Рафтинг	Рафтинг
Кількість днів у турі (дні/ночі/ночі)	Два дні та одна ніч	Два дні та одна ніч
Термін проведення	З квітня по жовтень	З квітня по вересень
Організація перевезення	+	+
Маршрут туру	Кам'янець-Подільський – Чернокозинці – с. Завалля – Брага – Кам'янець-Подільський	Кам'янець-Подільський – Курдинці – Ісаківці – Кам'янець-Подільський
Харчування	Передбачено програмою	Передбачено програмою
Послуги гіда	+	+
Страхування	+	+
Проживання	Ночівля у наметі	Ночівля у наметі
Протяжність маршруту	51 км.	28 км.
Вартість	1450 грн.	1850 грн.
Програма лояльності	+	+
Додаткові послуги	-	-

Джерело: розроблено автором на основі [6-7]

Туристичний продукт «Вихідні на Збручі» підприємства «Туре» містить у собі усі базові послуги, що повинен мати тур, а саме організацію перевезення, харчування, проживання, страхування, послуги гіда. Відповідно до програми,

послуги з перевезення здійснюються автобусом до місця початку сплаву (с. Завалля), а також з місця його закінчення (с. Брага) до Кам'янець-Подільського. Харчування туристів передбачає один сніданок, обід та вечерю протягом дводенного туру. До вартості також входять послуги досвідченого інструктора, прокат човнів та загального спорядження, а також намету. Слід зазначити, що окремо турист може орендувати спальний мішок, килимок та придбати входні квитки до Хотинської фортеці. Головною перевагою туру «Вихідні на Збручі» є те, що на даному маршруті діє система знижок без зміни загального об'єму послуг, що надаються (рис. 1).

Отже, загальні знижки діють за умов, якщо туристи були у турах підприємства «Туре» три рази або більше – 5% та довготривале проживання (5 і більше днів – 10%). Групові знижки діють за умови якщо у склад організованої групи понад десять осіб – 10%. Знижки для дітей від трьох до дванадцяти років – 25%.

Туристичний продукт підприємства «Тернопіль» містить аналогічний спектр послуг, що пропонуються туристичним оператором «Туре». Так, вартість даного туру містить у собі роботу інструкторів на маршруті, прокат водного спорядження, харчування відповідно до програми туру, прокат наметів, трансфер та оформлення страхового поліса. Окремо сплачується вартість входних квитків та екскурсійного обслуговування у Хотинській фортеці. Слід зазначити, що при організації даного туристичного продукту туристичне підприємство «Тернопіль» пропонує знижки на «високу воду» – 10-15%, для дітей віком до дванадцяти років – 50%, для постійних клієнтів – 5-10% [7].

Здійснивши порівняльний аналіз організації рафт-турів по річці Збруч, ми дійшли до висновків, що туристичне підприємство «Туре» пропонує більш якісний туристичний продукт ніж туристичне підприємство «Тернопіль». Дані обставини обумовлюються нижчою вартістю на тур, а також більшою протяжністю маршруту. Однак організація туру «Вихідні на Збручі» має й свої недоліки. На нашу думку, найбільшим недоліком є організація послуг харчування (один сніданок, обід та вечерю протягом дводенного туру). Оскільки рафт-тур характеризується високим рівнем фізичного виснаження.

Другий – спелеотуризм. Найбільш популярною на території Національного природного парку «Подільські Товтри» є спелеотури до печери «Атлантида». Особливістю організації турів до даної печери є підбір маршрутів за рівнем складності – ознайомчий, детальний, максимальний та екстремальний. Порівняльну характеристику досліджуваного об'єкта ми здійснювали за

Рис. 1. Програма лояльності за маршрутом «Вихідні на Збручі»

Розроблено автором на основі [6]

такими ознаками: термін проведення, організація перевезення, маршрут туру, харчування, послуги гіда, страхування, проживання, протяжність маршруту, вартість, програма лояльності та наявність додаткових послуг (табл. 6).

Таблиця 6
Порівняльна характеристика організації спелеотурів до печери «Атлантида» [8-9]

	Назва туристичного підприємства	
	«NRC Travel»	«Вездеход»
Назва туру	«Тур вихідного дня: печера Атлантида + Кам'янець-Подільський»	«Кам'янець-Подільський + печера Атлантида»
Тип туру	Спелеологічний	Спелеологічний
Кількість днів у турі (дні/ночі/ночі)	Три дні та дві ночівлі	Два дні та одна ночівля
Термін проведення	Цілолітньо	Цілолітньо
Організація перевезення	+	+
Маршрут туру	Кам'янець-Подільський-с.Завалля-Кам'янець-Подільський	Кам'янець-Подільський-с.Завалля-Кам'янець-Подільський
Харчування	Передбачено програмою	Передбачено програмою
Проживання	Ночівля у готелі	Ночівля у готелі
Організація екскурсій	+	+
Вартість	950 грн.	1450 грн.
Програма лояльності	-	+

Джерело: побудовано автором на основі [8-9]

Вартість туристичного продукту «Тур вихідного дня: печера Атлантида + Кам'янець-Подільський» підприємства «NRC Travel» містить

у собі: трансфер за програмою туру, екскурсії, вхідні квитки у замки, проживання у готелі у двомісному номері зі зручностями, харчування – тільки сніданки, послуги гіда та інструктора у печері, екскурсію по печері, а також оренду комбінезону, ліхтаря та рукавичок. Основним недоліком даного туру є відсутність пропозиції щодо додаткових послуг туристам.

Таким чином, туристичний продукт підприємства «Вездеход» містить аналогічний спектр послуг, що пропонуються туроператором «NRC Travel». Так, вартість даного туру містить у собі: послуги інструктора, аптечка, страхування, організація перевезення за маршрутом, проживання у двомісному номері у готелі, екскурсія по печері, оренда комбінезонів та ліхтаря для печери, обід після печери та сніданок у готелі, оглядова екскурсія Кам'янець-Подільського. Головною перевагою даного туру є те, що у вартість туру входить організація квестів та подарунків переможцям.

Проаналізувавши порівняльну характеристику організації спелеотурів до печери «Атлантида» ми дійшли до висновків, що наведені вище туристичних підприємств «NRC Travel» та «Вездеход» мають спільні негативні сторони – це відсутність пропозиції щодо додаткових послуг. На нашу думку, саме варіативність у організації будь-яких турів та підлаштування під різні типи туристів відіграють важливе значення при виборі того чи іншого туристичного продукту.

Висновок. Отже, доцільно зробити висновок що нині у Кам'янець-Подільський район має потенціал щодо розвитку екстремального туризму, але як і в інших регіонах виникає проблема із формуванням конкурентоспроможного туристичного продукту, який можна було б позиціонувати як на регіональну, так і міжнародному ринках. У зв'язку з цим перспективою подальших досліджень є визначення напрямів щодо формування нових туристичних маршрутів, які будуть цікавими як для внутрішніх туристів, так і іноземних.

Список літератури:

- Касіяник І. Інфраструктура пригородного туризму в Подільському Придністер'ї (на матеріалі Тернопільської та Хмельницької областей) / І. Касіяник, В. Монастирський, І. Любинська // Вісник Львівського університету. – 2013. – С. 207-2015.
- Паньків Н. Туристичні ресурси та їх класифікація / Н. Паньків // Наукові записки. – 2014. – С. 93-99.
- Офіційний сайт Кам'янець-Подільської міської ради. Готелі та приватні садиби [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://kam-pod.gov.ua/turistu/item/160-hoteli-ta-pryvratni-sadyby> – Заголовок з титулу екрану.
- Офіційний сайт Кам'янець-Подільської міської ради. Ресторани [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://kam-pod.gov.ua/turistu/item/161-restorany> – Заголовок з титулу екрану.
- Офіційний сайт туристичного підприємства «Ture» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ture.ua/> – Заголовок з титулу екрану.
- Офіційний сайт туристичного клубу «Тернопіль» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.tourclub.com.ua/uk/> – Заголовок з титулу екрану.
- Офіційний сайт туристичного підприємства «NRC Travel» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nrc.com.ua/> – Заголовок з титулу екрану.
- Офіційний сайт туристичного клубу «Вездеход» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.vezdehod-tour.com.ua/ru/> – Заголовок з титулу екрану.
- Паспорт міста Кам'янець-Подільського [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.scribd.com/doc/149889029/Паспорт-міста> – Заголовок з титулу екрану.
- Перший портал міста Кам'янець-Подільський. Альпін-парк в Кам'янці [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://k-p.net.ua/dovidka_kamenec/rozvagu/2164-alpn-park-v-kamyanc.html – Заголовок з титулу екрану.
- Стратегічний план підвищення конкурентоспроможності та економічного розвитку міста Кам'янець-Подільського [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://kam-pod.gov.ua/files/Ekonomika/Ekonomika-mista/sp.pdf> – Заголовок з титулу екрану.

Глебова А.А., Зозуля А.В.

Полтавский национальный технический университет
имени Юрия Кондратюка

ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ ТУРИСТИЧЕСКИМ ПОТЕНЦИАЛОМ КАМЕНЕЦ-ПОДОЛЬСКОГО РАЙОНА: ЭКСТРЕМАЛЬНЫЙ ТУРИЗМ

Аннотация

Исследован туристический потенциал Каменец-Подольского региона по развитию экстремального туризма. Установлено, что данный регион имеет значительные возможности по развитию экстремального туризма, который будет способствовать социально-экономическому развитию данной области. Осуществлен анализ природно-рекреационных, антропогенных ресурсов и инфраструктуры, что позволило определить возможности развития экстремального туризма. В частности, проведен анализ рафт-туров и спелеотуров в пещеру «Атлантида», осуществляемых на современном этапе на территории Каменец-Подольского района. Предложено и обосновано целесообразность создания нового туристического маршрута.

Ключевые слова: экстремальный туризм, туристические ресурсы, развитие, рафт-тур, спелеотур, туристическая инфраструктура.

Hliebova A.O., Zozulia A.V.

Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University

ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF TOURISM POTENTIAL IN KAMIANETS-PODILSKYI DISTRICT: EXTREME TOURISM

Summary

The tourist potential of Kamianets-Podilskyi district concerning the development of extreme tourism is investigated. It is determined that the region has significant opportunities for the development of extreme tourism, which will contribute to the socio-economic development of this region. Analysis of nature-recreational, human resources, and infrastructure has been carried out, which allowed determining the possibilities of development of extreme tourism. In particular, an analysis of raft tours and speleotours to the Atlantida cave, carried out at the present stage on the territory of Kamianets-Podilskyi district. The expediency of creating a new tourist route is suggested and substantiated.

Keywords: extreme tourism, tourist resources, development, raft-tour, speleotour, tourist infrastructure.